

LIETUVOS RESPUBLIKOS
PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO
ĮSTATYMAS

2001 m. rugsėjo 25 d. Nr. IX-517
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato pagrindinius pakuočių reikalavimus, bendruosius Lietuvos Respublikoje gaminamų ir į Lietuvos Respubliką įvežamų pakuočių ir pakuočių atliekų apskaitos, ženklinimo, surinkimo, naudojimo reikalavimus, kad būtų išvengta pakuočių ir pakuočių atliekų neigiamo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai, taip pat gamintojų, importuotojų, pardavėjų, vartotojų, atliekų tvarkytojų teises ir pareigas tvarkant pakuotes ir pakuočių atliekas.

2. Šis įstatymas taikomas visiems pakuočių vartotojams ir ūkinės veiklos vykdytojams.

3. Šis įstatymas skirtas Įstatymo 2 priede nurodytiems Europos Sąjungos teisės aktams įgyvendinti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-286](#), 2005-06-30, Žin., 2005, Nr. 86-3206 (2005-07-16)

Nr. [XI-1627](#), 2011-11-03, Žin., 2011, Nr. 138-6526 (2011-11-17)

Nr. [XII-545](#), 2013-10-08, Žin., 2013, Nr. 110-5429 (2013-10-19)

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Atliekų tvarkytojas** – įmonė ar kitas juridinis asmuo, kuris tvarko atliekas pagal Atliekų tvarkymo įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus.

2. **Daugkartinis pakuočių naudojimas** (toliau – **pakartotinis naudojimas**) – operacija, kai pakuotės (sukonstruotos taip, kad naudojimo laikotarpiu galima būtų transportuoti daugiau nei vieną kartą) yra vėl pripildomos naudojant pripildant reikalingus papildomus rinkoje esančius produktus ar jų nenaudojant ar panaudojamos tam pačiam tikslui, kuriam jos buvo pagamintos. Jei tokios daugkartinės pakuotės daugiau nebenaudojamos pagal paskirtį, jos tampa pakuočių atliekomis.

3. **Energijos gavyba** – degių pakuočių atliekų naudojimas energijai gauti, jas deginant atskirai ar kartu su kitomis atliekomis ir naudojant gautą šilumą.

4. **Gamintojas (pakuočių naudotojas)** – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą asmuo, gaminantis ir (ar) pakuojantis gaminius (išskyrus ūkininkavimo veikloje naudojamą šienainį), net jeigu pakavimo operacijas sutartiniais pagrindais atlieka kitas asmuo.

5. **Grupinė, arba antrinė, pakuotė** (toliau – **grupinė pakuotė**) – pakuotė, kurioje vartotojams ar gaminio naudotojams pateikiama tam tikra grupė prekių vienetų ar kuri naudojama prekių atsargoms papildyti. Grupinę pakuotę galima pašalinti nepažeidus gaminio.

6. **Importuotojas** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme.

7. **Organinis perdirbimas** – aerobinis (kompostavimas) ar anaerobinis (biometanizavimas) pakuočių atliekų biologiškai skylančios dalies apdorojimas naudojant mikroorganizmus, kurio metu gaunama stabilizuota organinė liekana arba metanas. Šalinimas į sąvartyną negali būti laikomas pakuočių atliekų organinio perdirbimo būdu.

8. **Pakuočių atliekos** – pakuotės ir pakuočių medžiagos, kurios pagal Atliekų tvarkymo įstatyme pateiktą atliekų apibrėžimą priskiriamos atliekoms, išskyrus pakuočių gamybos atliekas.

9. **Pakuočių atliekų naudojimas** – pakuočių atliekų tvarkymo būdas, numatytas atliekų naudojimo būdų sąrašė, parengtame pagal Atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimus.

10. **Pakuočių atliekų prevencija** – pakuotes ir pakuočių atliekas sudarančių medžiagų, taip pat pakuočių ir pakuočių atliekų, susidarančių gaminant, parduodant, kitaip platinant, naudojant ar šalinant supakuotus (sufasuotus) produktus, kiekio ir kenksmingumo aplinkai mažinimas, pirmiausia siekiant kurti aplinkos neteršiančius produktus ir technologijas.

11. **Pakuočių atliekų sutvarkymą įrodantys dokumentai** – Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyti dokumentai, patvirtinantys susidariusių pakuočių atliekų sutvarkymą.

12. **Pakuočių atliekų sutvarkymas** – Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pakuočių atliekų surinkimas ir perdirbimas arba surinkimas ir naudojimas pagal Vyriausybės nustatytą užduotį (pakuočių atliekų šalinimas nėra sutvarkymas).

13. **Pakuočių atliekų tvarkymas** – pakuočių atliekų surinkimas, vežimas, naudojimas ir šalinimas, tokios veiklos organizavimas ir stebėseną, šalinimo vietų vėlesnė priežiūra, įskaitant minėtus veiksmus, atliekamus prekiautojo atliekomis ar tarpininko.

14. **Pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartis** – trišalė sutartis tarp savivaldybės (arba tarp savivaldybės (kelių savivaldybių) įsteigto juridinio asmens, kuriam pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) ir gamintojų ir importuotojų organizacijos, ir atliekų tvarkytojo dėl pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, vežimo, perdirbimo, naudojimo. Pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartyje turi būti nurodyta: sutarties sudarymo, įsigaliojimo ir nutraukimo tvarka; infrastruktūros plėtros ir naudojimo sąlygos; paslaugų teikimo tvarka ir sąlygos; kainos nustatymo tvarka; atsiskaitymo tvarka; šalių teisės, pareigos ir atsakomybė už įsipareigojimų nevykdymą; pretenzijų pateikimo, nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarka; sutarties galiojimo terminas, jos keitimo ar nutraukimo sąlygos ir tvarka. Pavyzdinę sutarties formą tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

15. **Pakuočių gamybos atliekos** – pakuočių gaminimo ar pripildymo gaminiais metu susidariusios atliekos.

16. **Pakuočių gamintojas** – asmuo, kuris gamina ir (ar) įveža į Lietuvos Respublikos teritoriją tuščias pakuotes, skirtas Lietuvos Respublikos vidaus rinkai.

17. **Pakuočių pardavėjas** – asmuo, parduodantis kitiems asmenims gamintojų ir importuotojų Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiamas pakuotes ir supakuotus (sufasuotus) produktus.

18. **Pakuočių platintojas** – asmuo, platinantis (perduodantis kitiems asmenims) gamintojų ir importuotojų Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiamas pakuotes ir supakuotus (sufasuotus) produktus.

19. **Pakuočių sunaudojimas savoms reikmėms** – į Lietuvos Respublikos teritoriją įvežtų ar Lietuvos Respublikos teritorijoje pagamintų supakuotų gaminių išpakavimas siekiant šiuos gaminius panaudoti savo vykdomoje veikloje ar perleisti kitam asmeniui.

20. **Pakuočių vartotojas** – fizinis ar juridinis asmuo, naudojantis ar vartojantis supakuotus (sufasuotus) produktus.

21. **Pakuotė** – grąžintinas ar negrąžintinas gaminys iš bet kokių medžiagų, skirtas daiktams, pradedant žaliavomis ir baigiant perdirbtomis produktais, pakuoti (fasuoti), apsaugoti, tvarkyti, transportuoti ir pateikti vartotojams ar produktų naudotojams:

1) gaminys nėra pakuotė, jeigu jis yra neatskiriama kito gaminio dalis, yra skirtas tam gaminiui laikyti ir apsaugoti visą jo gyvavimo laikotarpį ir visos jo dalys naudojamos, vartojamos ir pašalinamos kartu (šiam kriterijui paaiškinti skirti pavyzdžiai pateikti Įstatymo 1 priedo 1 punkte);

2) gaminys yra pakuotė, skirtas užpildyti pardavimo vietoje, taip pat vienkartiniai gaminiai, kurie parduodant užpildomi ir (ar) skirti užpildyti pardavimo vietoje, jei jie atlieka pakuotės funkciją (šiam kriterijui paaiškinti skirti pavyzdžiai pateikti Įstatymo 1 priedo 2 punkte);

3) pakuotę sudarantys pakuotės komponentai ir pagalbiniai elementai yra šios pakuotės dalys. Pagalbiniai elementai, tiesiogiai prikabinėti ar pritvirtinti prie gaminio ir atliekantys pakuotės funkciją, yra pakuotė, išskyrus atvejus, kai jie yra gaminio sudedamoji dalis ir visos dalys yra skirtos kartu naudoti ir pašalinti (šiam kriterijui paaiškinti skirti pavyzdžiai pateikti Įstatymo 1 priedo 3 punkte).

22. **Perdirbimas** – pakuočių atliekas sudarančių medžiagų perdirbimas gamybos proceso metu, įskaitant organinį perdirbimą, bet išskyrus naudojimą energijai gauti, norint pakuočių atliekas sudarančias medžiagas panaudoti pagal pirminę ar kitokią paskirtį.

23. **Prekinė, arba pirminė, pakuotė** (toliau – **prekinė pakuotė**) – pakuotė, kuri kartu su gaminiu sudaro prekinį vienetą ir pateikiama vartotojams ar gaminio naudotojams.

24. **Tiekimas Lietuvos Respublikos vidaus rinkai** – tuščių ar gaminiais pripildytų pakuočių perleidimas už atlygį ar nemokamai kitam asmeniui Lietuvos Respublikos teritorijoje arba gaminiais pripildytų pakuočių sunaudojimas savoms reikmėms.

25. **Transporto, arba tretinė, pakuotė** (toliau – **transporto pakuotė**) – pakuotė, kuri palengvina prekinėje ar grupinėje pakuotėje supakuotų gaminių gabenimą, tvarkymą ir gabenimo bei tvarkymo metu apsaugo juos nuo pažeidimo. Transporto pakuotėms nepriklauso kelių, geležinkelių, laivų ir lėktuvų konteineriai.

26. **Ūkinės veiklos vykdytojai** – teisės aktų nustatyta tvarka savo veiklą įregistravę asmenys:

1) pakuočių medžiagų tiekėjai, pakuočių gamintojai, supakuotų (sufasuotų) produktų gamintojai (pakuočių naudotojai), importuotojai, pardavėjai, platintojai, pakuočių atliekų tvarkytojai, kitos šiame ir kituose įstatymuose numatytos organizacijos;

2) pakuočių tiekimą Lietuvos Respublikos vidaus rinkai ir pakuočių atliekų tvarkymą koordinuojančios Vyriausybės įgaliotos institucijos.

27. **Užstatas** – pinigų suma, pateikta už gaminio pakuotę siekiant užtikrinti, kad pakuotė bus grąžinta gamintojui ir (ar) importuotojui bei naudojama pakartotinai ar tvarkoma laikantis šio Įstatymo 3 straipsnyje nustatytų pakuočių atliekų tvarkymo prioritetų.

28. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-286](#), 2005-06-30, *Žin.*, 2005, Nr. 86-3206 (2005-07-16)

Nr. [XI-1627](#), 2011-11-03, *Žin.*, 2011, Nr. 138-6526 (2011-11-17)

Nr. [XI-1893](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 6-191 (2012-01-10)

Nr. [XII-545](#), 2013-10-08, *Žin.*, 2013, Nr. 110-5429 (2013-10-19)

3 straipsnis. Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo prioritetai

Ūkinės veiklos vykdytojai, nurodyti šio įstatymo 2 straipsnio 20 dalies 1 punkte, privalo vadovautis šiais pagal svarbą išdėstytais prioritetais:

1) naudoti visas galimas pakuočių atliekų prevencijos priemones pakuočių atliekų susidarymui mažinti;

2) pakartotinai naudoti pakuotes;

3) perdirbti susidariusias pakuočių atliekas ir gauti iš jų naudoti tinkamus gaminius arba antrines žaliavas, tinkamas tokiems gaminiams gaminti;

4) naudoti pakuočių atliekas energijai gauti;

5) šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka saugiai šalinti susidariusias pakuočių atliekas, kad jos nekeltų pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1627](#), 2011-11-03, *Žin.*, 2011, Nr. 138-6526 (2011-11-17)

4 straipsnis. Pagrindiniai pakuočių reikalavimai

1. Pakuotės turi būti projektuojamos ir gaminamos taip, kad jų tūris ir masė būtų kuo mažesni, atsižvelgiant į būtinybę nepažeisti pakuojamo gaminio ir vartotojo saugumo, higienos ir transportavimo reikalavimų, ir kad pakuotės būtų priimtinos pakuočių vartotojui, atsižvelgiant į pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo prioritetus, išvardytus šio įstatymo 3 straipsnyje.

2. Pakuotės turi būti projektuojamos, gaminamos, parduodamos taip, kad jas būtų galima pakartotinai naudoti, perdirbti ar kitaip panaudoti ir sumažinti neigiamą poveikį aplinkai šalinant pakuočių atliekas ir (ar) pakuočių atliekų apdorojimo liekanas.

3. Pakuotės turi būti pagamintos taip, kad kuo didesnę pakuotės masės dalį būtų galima perdirbti į produktus, atitinkančius tiems produktams Europos Sąjungoje ir (ar) Lietuvos Respublikoje taikomus standartus. Perdirbama pakuotės masės dalis priklauso nuo pakuotės medžiagų savybių.

4. Pakuotės turi būti gaminamos taip, kad pakuotes, pakuočių atliekas ar jų tvarkymo liekanas deginant ar šalinant sąvartyne iš šmetamus teršalus, pelenus ar filtratą patektų kiek galima mažiau pakuotėse ar jų sudedamosiose dalyse esančių kenksmingų ir kitų pavojingų medžiagų.

Ribinį leistiną kenksmingų medžiagų kiekį pakuotėse ir kenksmingų medžiagų kiekio kontrolės tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

5. Lietuvos Respublikos vidaus rinkai gali būti tiekiamos tik tos pakuotės, kurios atitinka visus šiame įstatyme pakuotėms (įskaitant pakartotinai naudojamą pakuotės) nustatytus reikalavimus.

6. Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiamų pakuočių atitiktis šiame įstatyme nurodytų pakuočių reikalavimams įgyvendinimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1627](#), 2011-11-03, *Žin.*, 2011, Nr. 138-6526 (2011-11-17)

4¹ straipsnis. Pakartotinio naudojimo pakuočių reikalavimai

1. Pakartotinio naudojimo pakuotės turi būti pagamintos taip, kad įprastomis naudojimo sąlygomis būtų įmanoma jas transportuoti ir naudoti keletą kartų.

2. Turi būti įmanoma panaudotas pakartotinio naudojimo pakuotės paruošti pakartotiniam naudojimui (išplauti, dezinfekuoti) nesukeliant pavojaus aplinkai ir šiuos darbus atliekančių žmonių saugai ir sveikatai.

3. Pakartotinio naudojimo pakuotėms tapus atliekomis, šios turi atitikti šio įstatymo 4² straipsnyje nustatytus pakuočių atliekų naudojimo reikalavimus.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [XI-1627](#), 2011-11-03, *Žin.*, 2011, Nr. 138-6526 (2011-11-17)

4² straipsnis. Pakuočių atliekų naudojimo reikalavimai

1. Energijai gauti gali būti naudojamos tos pakuočių atliekos, kurios turi bent minimalų kaloringumą, leidžiantį optimizuoti energijos išgavimą.

2. Pakuočių atliekos gali būti kompostuojamos, jeigu joms biologiškai skylant neigiamai neveikiamas atskiras atliekų surinkimas, kompostavimas ar kita veikla.

3. Biologiškai skaidžios pakuočių atliekos turi fiziškai, chemiškai, termiškai ir biologiškai suirti taip, kad didžioji pagaminto komposto dalis galėtų skaidytis į anglies dioksidą, biomasę ir vandenį.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [XI-1627](#), 2011-11-03, *Žin.*, 2011, Nr. 138-6526 (2011-11-17)

5 straipsnis. Pakuočių ženklavimas

1. Kad pakuotės būtų galima identifikuoti ir klasifikuoti, jos turi būti ženklinamos nurodant pakuotėms pagaminti naudotų medžiagų prigimtį. Pakuočių ženklavimo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

2. Gamintojai ir importuotojai (arba jiems atstovaujančios organizacijos), patys organizuojantys pakuočių atliekų tvarkymą, gali savo gaminių pakuotės žymėti tam tikru ženklu.

3. Ant gaminio pakuotės turi būti nurodytas gaminio importuotojas ir (ar) gamintojas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-286](#), 2005-06-30, *Žin.*, 2005, Nr. 86-3206 (2005-07-16)

6 straipsnis. Pakuočių ir pakuočių atliekų apskaita

Ūkinės veiklos vykdytojai, nurodyti šio įstatymo 2 straipsnio 26 dalies 1 punkte, pakuočių ir pakuočių atliekų apskaitą tvarko ir pagal šios apskaitos duomenis atsiskaito Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1627](#), 2011-11-03, *Žin.*, 2011, Nr. 138-6526 (2011-11-17)

Nr. [XI-1893](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 6-191 (2012-01-10)

7 straipsnis. Gamintojų ir importuotojų teisės ir pareigos

1. Gamintojų ir importuotojų pareigos:

1) registruotis aplinkos ministro nustatyta tvarka;

2) organizuoti rūšiuojamąjį surinkimą, vežimą, paruošimą naudoti, naudojimą visų pakuočių atliekų, kurios susidarė naudojant gamintojų ir importuotojų tiekus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai supakuotus gaminius, ir (ar) dalyvauti organizuojant tokių atliekų tvarkymą savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose;

3) aplinkos ministro nustatyta tvarka šviesti ir informuoti visuomenę pakuočių atliekų tvarkymo klausimais: apie netinkamo pakuočių atliekų tvarkymo žalą aplinkai ir žmonių sveikatai, pakuočių atliekų tvarkymo galimybes ir pan.;

4) apmokėti šios dalies 2 punkte nurodyto pakuočių atliekų surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti ir naudojimo išlaidas, taip pat šios dalies 3 punkte nurodyto visuomenės informavimo organizavimo ir vykdymo išlaidas;

5) tvarkyti pakuočių apskaitą ir atsiskaityti aplinkos ministro nustatyta tvarka.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nustatytų pareigų, pakuotes ir supakuotus gaminius Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiantys gamintojai ir importuotojai privalo imtis visų priemonių, kad tuščios prekinės, grupinės, transporto pakuotės ir šių pakuočių atliekos būtų tvarkomos vadovaujantis šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytais prioritetais.

3. Gamintojai ir importuotojai privalo Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo nustatyta tvarka mokėti mokesť už aplinkos teršimą pakuočių atliekomis, jeigu nevykdo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų pakuočių atliekų tvarkymo užduočių.

4. Siekdami įvykdyti šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą pareigą, gamintojai ir importuotojai gali diegti savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančias pakuočių atliekų surinkimo sistemas.

5. Šio straipsnio 1 dalyje (išskyrus 1 dalies 1 punktą) nustatytas pareigas gamintojai ir importuotojai gali vykdyti:

1) individualiai – organizuodami savoms reikmėms sunaudotų pakuočių atliekų tvarkymą, Atliekų tvarkymo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka šias atliekas tvarkydami patys arba perduodami jas tokias atliekas turinčiam teisę tvarkyti atliekų tvarkytojui;

2) kolektyviai – steigdami šio įstatymo 10 straipsnyje nurodytą gamintojų ir importuotojų organizaciją ir (ar) tapdami tokios organizacijos dalyviais ir jai pavesdami organizuoti pakuočių atliekų tvarkymą ir vykdyti visas ar dalį šio įstatymo nustatytų pareigų arba organizacijai sutartiniais pagrindais pavesdami organizuoti pakuočių atliekų tvarkymą ir vykdyti visas ar dalį šio įstatymo nustatytų pareigų netapdami organizacijos dalyviais.

6. Gamintojai ir importuotojai, pakuotes naudojančios savoms reikmėms ir už atlygį ar nemokamai perleidžiantys pakuotes kitam asmeniui, privalo pakuočių, perleidžiamų kitam asmeniui, atliekų tvarkymo organizavimą pavesti šio įstatymo 10 straipsnyje nurodytai gamintojų ir importuotojų organizacijai arba Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo nustatyta tvarka mokėti mokesť už aplinkos teršimą tokių pakuočių atliekomis.

7. Pakuočių atliekų sutvarkymas įrodomas dokumentais, patvirtinančiais prekių pakuočių atliekų surinkimą iš komunalinių atliekų tvarkymo sistemos ir ją papildančių atliekų surinkimo sistemų, grupinių, transporto pakuočių atliekų surinkimą ir surinktų pakuočių atliekų naudojimą.

8. Gamintojai ir importuotojai Vyriausybės nustatyta tvarka privalo Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai teikti duomenis apie Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiamas pakuotes.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-286](#), 2005-06-30, *Žin.*, 2005, Nr. 86-3206 (2005-07-16)

Nr. [XI-1893](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 6-191 (2012-01-10)

7¹ straipsnis. Šio įstatymo 6 ir 7 straipsnių taikymo išimtys

Gamintojai ir importuotojai, per ataskaitinį laikotarpį Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiantys ne daugiau kaip 0,5 tonos pakuočių, atleidžiami nuo šio įstatymo 6 straipsnyje nustatytos pareigos atsiskaityti ir nuo šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalyje nustatytos pareigos mokėti mokesť už aplinkos teršimą pakuočių atliekomis.

Įstatymas papildytas straipsniu :

Nr. [XI-1893](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 6-191 (2012-01-10)

8 straipsnis. Pakuočių pardavėjų ir platintojų pareiga surinkti pakuotes ir pakuočių atliekas

1. Pakuočių pardavėjai privalo priimti parduodamų gaminių pakuotes, už kurias nustatytas užstatas, išskyrus pakuočių pardavėjus, prekiaujančius smulkiuose parduotuvėse, kurių bendrasis plotas neviršija 90 kv. m (neskaitant kaimo parduotuvių), ir prekyvietėse, kioskuose, degalinėse, viešojo maitinimo įstaigose.

2. Neteko galios nuo 2012-01-10.

3. Pakuočių pardavėjai prekybos vietose turi teikti informaciją apie tai, kaip pakuočių vartotojai gali grąžinti pakuotes ir pakuočių atliekas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1565](#), 2008-06-03, *Žin.*, 2008, Nr. 71-2699 (2008-06-21)

Nr. [XI-1627](#), 2011-11-03, *Žin.*, 2011, Nr. 138-6526 (2011-11-17)

Nr. [XI-1893](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 6-191 (2012-01-10)

8¹ straipsnis. Informacija pakuočių vartotojams ir kitiems pakuočių atliekų turėtojams

1. Pakuočių gamintojai, gamintojai ir (ar) importuotojai per visuomenės informavimo priemones ir kitais būdais turi informuoti pakuočių vartotojus ir kitus pakuočių atliekų turėtojus apie:

- 1) jiems prieinamas grąžinimo, surinkimo ir naudojimo sistemas;
- 2) pakuočių vartotojų ir kitų pakuočių atliekų turėtojų vaidmenį skatinant pakuočių ir pakuočių atliekų naudojimą, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą;
- 3) pakuočių ženklų reikšmes.

2. Aplinkos ministerija savo interneto svetainėje turi skelbti Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytus pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo reikalavimus ir užduotis.

Istatymas papildytas straipsniu:

Nr. [XI-1627](#), 2011-11-03, *Žin.*, 2011, Nr. 138-6526 (2011-11-17)

9 straipsnis. Vartotojų ir pakuočių atliekų turėtojų pareiga

1. Atliekų turėtojas privalo atskirti pakuočių atliekas nuo kitų atliekų, tai yra rūšiuoti pakuočių atliekas jų susidarymo vietoje.

2. Vartotojai ir komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų turėtojai privalo naudotis organizuotomis pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo sistemomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1893](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 6-191 (2012-01-10)

10 straipsnis. Kolektyvaus pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo reikalavimai

1. Siekdami kolektyviai organizuoti pakuočių atliekų tvarkymą, gamintojai ir importuotojai gali steigti gamintojų ir importuotojų organizaciją (toliau – organizacija) ir (ar) tapti įsteigtos organizacijos dalyviais arba organizacijai pavesti organizuoti pakuočių atliekų tvarkymą ir vykdyti visas ar dalį šio įstatymo nustatytų pareigų netapdami organizacijos dalyviais.

2. Organizacija steigama ir veikia, gamintojai ir importuotojai jos veikloje dalyvauja Atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka.

3. Pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencija gali būti išduodama tik tai organizacijai, kuriai organizuoti pakuočių atliekų tvarkymą kaip jos dalyviai ar sutartiniais pagrindais pavedė ne mažiau kaip 10 procentų visų Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiamų pakuočių tiekiantys gamintojai ir importuotojai.

4. Siekdama įvykdyti šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 2 punkte gamintojams ir importuotojams nustatytą pareigą, organizacija privalo sudaryti sutartis:

1) su visomis savivaldybėmis (arba savivaldybių įsteigtais juridiniais asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) dėl bendradarbiavimo organizuojant komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, vežimą ir paruošimą naudoti. Šiose sutartyse turi būti numatyta bendradarbiavimo eksploatuojant komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų surinkimo sistemą, šviečiant ir informuojant gyventojus pakuočių atliekų tvarkymo klausimais sąlygos, komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų surinkimo sistemos infrastruktūros plėtros finansavimo tvarka, komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų surinkėjų parinkimo tvarka;

2) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartis su visomis savivaldybėmis (arba savivaldybių įsteigtais juridiniais asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) ir pagal šios dalies 1 punkte nurodytose sutartyse nustatytą tvarką parinktais atliekų surinkėjais dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti ir naudojimo. Šiose sutartyse turi būti numatyta komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, vežimo,

paruošimo naudoti, naudojimo finansavimo (išlaidų apmokėjimo) tvarka, pakuočių atliekų sutvarkymą patvirtinančių dokumentų pateikimo tvarka ir sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolės tvarka;

3) su pagal aplinkos ministro nustatytą tvarką organizacijos išrinktais pakuočių atliekų surinkėjais dėl ne komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti, naudojimo arba su pagal aplinkos ministro nustatytą tvarką organizacijos išrinktais pakuočių atliekų surinkėjais dėl ne komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti ir pakuočių atliekų naudotojais (perdirbėjais) ir (ar) eksportuotojais dėl surinktų ir paruoštų naudoti pakuočių atliekų panaudojimo (taip, kad būtų užtikrintas pakuočių atliekų rūšiuojamasis surinkimas, vežimas ir paruošimas naudoti visose Lietuvos Respublikos savivaldybėse). Šiose sutartyse turi būti numatyta apmokėjimo už ne komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, vežimą, paruošimą naudoti, naudojimą tvarka, ne komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų sutvarkymą patvirtinančių dokumentų pateikimo tvarka ir sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolės tvarka.

5. Organizacija šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodytas išlaidas ir komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų surinkimo sistemos infrastruktūros plėtrą turi finansuoti proporcingai jos dalyvių ir organizuoti pakuočių atliekų tvarkymą sutartiniais pagrindais pavedusių gamintojų ir importuotojų užimamai rinkos daliai, kuri Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka apskaičiuojama pagal šių gamintojų ir importuotojų bei dalyvių deklaruotą ataskaitiniu laikotarpiu Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiamiems gaminiais supakuoti panaudotų pakuočių kiekį.

6. Siekdama vykdyti šio straipsnio 4 dalyje nurodytų sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolę, organizacija privalo inicijuoti sudaryti kontrolės tarybą, kurioje turi dalyvauti vienodas organizacijos, pakuočių atliekų surinkėjų ir pakuočių atliekų naudotojų (ir eksportuotojų) asociacijų atstovų skaičius. Be to, į kontrolės tarybą įeina vienas Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovas ir vienas Aplinkos ministerijos atstovas.

7. Kontrolės taryba sudaroma pasirašant daugiašalę sutartį, kurioje turi būti nustatyta:

1) organizacijos ir pakuočių atliekų surinkėjų, pakuočių atliekų naudotojų ir eksportuotojų sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolės tvarka;

2) gamintojų, importuotojų, kurie sutartiniais pagrindais organizacijai pavedė vykdyti šiame įstatyme nustatytas pareigas, sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolės tvarka;

3) kontrolės tarybos narių pareiga trečiajam asmeniui neatskleisti kontrolės tarybos veiklos vykdymo metu gautos informacijos, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus;

4) kontrolės tarybos narių skyrimo tvarka.

8. Atstovus į kontrolės tarybą skiria tos pakuočių atliekų surinkėjų ir pakuočių atliekų naudotojų ir eksportuotojų asociacijos, kurių nariai per paskutinius ataskaitinius metus Lietuvos Respublikos teritorijoje surinko ir panaudojo, išvežė panaudoti ne mažiau kaip 25 procentus visų Lietuvos Respublikos teritorijoje surinktų ir panaudotų, išvežtų panaudoti pakuočių atliekų.

9. Organizacijos atstovai į kontrolės tarybą skiriami organizacijos valdymo organų sprendimu. Organizacijos valdymo organas atstovus į kontrolės tarybą paskiria ne ilgesnei negu trejų metų kadencijai, užtikrindamas galimybę kiekvienam organizacijos dalyviui tapti kontrolės tarybos nariu. Tas pats asmuo negali eiti pareigų dvi kadencijas iš eilės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-286](#), 2005-06-30, *Žin.*, 2005, Nr. 86-3206 (2005-07-16)

Nr. [XI-1893](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 6-191 (2012-01-10)

Nr. [XII-714](#), 2013-12-19, *paskelbta TAR* 2014-01-06, i. k. 2014-00038

11 straipsnis. Užstatai už pakuotes

1. Gamintojai ir importuotojai, parduodami gaminius, už kurių pakuotę nustatytas užstatas, privalo imti užstatą ir jį grąžinti pardavėjams, kai šie grąžina pakuotes.

2. Pardavėjai, išskyrus šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatytas išimtis, parduodami gaminius, už kurių pakuotę nustatytas užstatas, privalo imti užstatą ir jį grąžinti vartotojams ar gaminių naudotojams, kai šie grąžina pakuotes.

3. Pakartotinio naudojimo pakuotė gali būti nepriimama ir užstatas negrąžinamas, jeigu ji pažeista ar užteršta tiek, kad nebegali būti naudojama pakartotinai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1565](#), 2008-06-03, *Žin.*, 2008, Nr. 71-2699 (2008-06-21)

12 straipsnis. Atsakomybė už šio Įstatymo pažeidimus

Asmenys, pažeidę šio Įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

13 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2002 m. liepos 1 d. nustato pakuočių ir pakuočių atliekų surinkimo, perdirbimo ir kitokio naudojimo užduotis, parengia ir patvirtina teisės aktus, nustatančius ribinius leistinus kenksmingų medžiagų kiekius pakuotėse bei jų kontrolės tvarką, pakuočių ženklinimo bei pakuočių ir pakuočių atliekų apskaitos tvarką, pakuočių, už kurias privaloma imti užstatą, sąrašą ir užstato dydį, užstato sistemos įgyvendinimo tvarką bei kitus šiam Įstatymui įgyvendinti būtinus teisės aktus.

14 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos
pakuočių ir pakuočių atliekų
tvarkymo įstatymo
1 priedas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO
2 STRAIPSNIO 21 DALYJE NURODYTIEMS PAKUOČIŲ KRITERIJAMS PAAIŠKINTI
SKIRTI PAVYZDŽIAI**

1. 2 straipsnio 21 dalies 1 punkte nustatytam kriterijui skirti pavyzdžiai:
 - 1.1. pakuotė:
 - 1.1.1. dėžutės saldainiams;
 - 1.1.2. kompaktinių diskų dėklų plėvelinis apvalkalas;
 - 1.1.3. katalogų ir žurnalų pašto maišeliai (su žurnalu viduje);
 - 1.1.4. popierinės kepimo formelės, parduodamos su pyragaičiais;
 - 1.1.5. ritiniai, vamzdeliai ir cilindrai, apvynioti lanksčia medžiaga (pvz., plastikine plėvele, aliuminio folija, popieriumi), išskyrus ritinius, vamzdelius ir cilindrų, kurie skirti naudoti gamybos įrangoje ir nenaudojami pateikiant produktą kaip pardavimo vienetą;
 - 1.1.6. tik augalams parduoti ir gabenti, bet ne auginti, skirti vazonai;
 - 1.1.7. injekcijų tirpalams skirti stikliniai buteliai;
 - 1.1.8. kompaktinių diskų ašinės dėžutės (parduodamos kartu su kompaktiniais diskais, neskirtos diskams laikyti);
 - 1.1.9. drabužių pakabos (parduodamos kartu su drabužiais);
 - 1.1.10. degtukų dėžutės;
 - 1.1.11. sterilios apsauginės sistemos (produkto sterilumui išsaugoti reikalingi maišeliai, padėklai ir medžiagos);
 - 1.1.12. gėrimų kapsulės (pvz., kavos, kakavos, pieno), kurios panaudotos lieka tuščios;
 - 1.1.13. įvairių rūšių dujoms skirti daugkartinio naudojimo plieniniai cilindrai, išskyrus gesintuvus;
 - 1.2. ne pakuotė:

- 1.2.1. vazonai, kuriuose augalas auga visą savo gyvavimą;
- 1.2.2. įrankių dėžės;
- 1.2.3. arbatos maišeliai;
- 1.2.4. sūrius dengiantis vaško sluoksnis;
- 1.2.5. dešrų apvalkalai;
- 1.2.6. drabužių pakabos (parduodamos atskirai);
- 1.2.7. kavos kapsulės, kavos maišeliai iš folijos ir kavos filtrai, išmetami kartu su panaudotu kavos produktu;
- 1.2.8. spausdintuvų kasetės;
- 1.2.9. kompaktinių diskų, skaitmeninių vaizdo diskų ir vaizdo kasečių dėžutės (parduodamos kartu su kompaktiniais diskais, skaitmeniniais vaizdo diskais ir vaizdo kasečių dėžutėmis);
- 1.2.10. kompaktinių diskų ašinės dėžutės (parduodamos tuščios ir skirtos kompaktiniams diskams laikyti);
- 1.2.11. tirpūs ploviklių maišeliai;
- 1.2.12. kapinių žvakidės (žvakių indeliai);
- 1.2.13. mechaninis malūnėlis (įmontuotas į daugkartinio naudojimo talpyklą, pvz., daugkartinio naudojimo pipirų malūnėlis).
2. 2 straipsnio 21 dalies 2 punkte nustatytam kriterijui skirti pavyzdžiai:
 - 2.1. pakuotė, jeigu suprojektuota ir skirta užpildyti pardavimo vietoje:
 - 2.1.1. popieriniai arba plastikiniai maišai, skirti prekėms nešti;
 - 2.1.2. vienkartinės lėkštės ir puodeliai;
 - 2.1.3. maistui vynioti skirta plėvelė;
 - 2.1.4. maišeliai sumuštiniams;
 - 2.1.5. aliuminio folija;
 - 2.1.6. plastikinė plėvelė skalbykloje išskalbtiems drabužiams vynioti;
 - 2.2. ne pakuotė:
 - 2.2.1. maišiklis;
 - 2.2.2. vienkartiniai stalo įrankiai;
 - 2.2.3. vyniojamasis popierius (parduodamas atskirai);
 - 2.2.4. popierinės kepimo dėžutės (parduodamos tuščios);
 - 2.2.5. popierinės kepimo formelės, pardauodamos be pyragaičių;
3. 2 straipsnio 21 dalies 3 punkte nustatytam kriterijui skirti pavyzdžiai:
 - 3.1. pakuotė:
 - 3.1.1. etiketės, prikabinotos arba pritvirtintos prie produkto;
 - 3.2. pakuotės dalis:
 - 3.2.1. blakstienų tušo šepetėlis (flakono dangtelio dalis);
 - 3.2.2. lipnios etiketės, priklijuotos ant kitos pakuotės;
 - 3.2.3. sąsagėlės;
 - 3.2.4. plastikiniai dėklai;
 - 3.2.5. ploviklių pakuotės dangtelyje esantis dozatorius;
 - 3.2.6. mechaninis malūnėlis (įmontuotas į vienkartinio naudojimo talpyklą, pripildytas produkto, pvz., pipirų pripildytas pipirų malūnėlis);
 - 3.3. ne pakuotė:
 - 3.3.1. radijo dažnio atpažinimo ženklas.

Įstatymas papildytas nauju 1 priedu:

Nr. [XII-545](#), 2013-10-08, Žin., 2013, Nr. 110-5429 (2013-10-19)

Lietuvos Respublikos
pakuočių ir pakuočių atliekų
tvarkymo įstatymo
2 priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (OL 1994 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 13 tomas, p. 349).

2. 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/12/EB, iš dalies keičianti direktyvą 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 34 tomas, p. 3).

3. 2013 m. vasario 7 d. Komisijos direktyva 2013/2/ES, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų I priedas (OL 2013 L 37, p. 10).

Istatymas papildytas priedu:

Nr. [X-286](#), 2005-06-30, *Žin.*, 2005, Nr. 86-3206 (2005-07-16)

Priedo pakeitimai:

Nr. [XII-545](#), 2013-10-08, *Žin.*, 2013, Nr. 110-5429 (2013-10-19)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-286](#), 2005-06-30, *Žin.*, 2005, Nr. 86-3206 (2005-07-16)

PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 1, 2, 5, 7, 10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO PRIEDU ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1565](#), 2008-06-03, *Žin.*, 2008, Nr. 71-2699 (2008-06-21)

PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 8 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1627](#), 2011-11-03, *Žin.*, 2011, Nr. 138-6526 (2011-11-17)

PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 1, 2, 3, 4, 6, 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 4(1), 4(2), 8(1) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 9 straipsnis įsigalioja 2012 m. sausio 1 d.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1893](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 6-191 (2012-01-10)

PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 2, 6, 7, 8, 9, 10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 7(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 3 ir 7 straipsniai įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-545](#), 2013-10-08, *Žin.*, 2013, Nr. 110-5429 (2013-10-19)

PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 1, 2 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO NAUJU 1 PRIEDU ĮSTATYMAS

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-714](#), 2013-12-19, paskelbta TAR 2014-01-06, i. k. 2014-00038

LIETUVOS RESPUBLIKOS PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2014-01-07)

ausrine.trapinskiene@lrs.lt

